

OMVÅRDNADSDIAGNOSTIK MED HJÄLP AV EN KLASSIFIKATION FÖR OMVÅRDNAD

CATRIN BJÖRVELL

LEG SJUKSKÖT, MED DR

KAROLINSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET,

KAROLINSKA INSTITUTET

2017

- BEHÖVER PATIENTEN OMV DIAGNOSER?
- VARFÖR SKA SSK STÄLLA OMV DIAGNOS?
- HUR SKA VI FÅR SSK ATT GÖRA DET?
- ÄR EN KLASSIFIKATION VÄGEN TILL FRAMGÅNG?

VARFÖR OVD?

”Where nursing diagnoses are optional,
nurses are optional.”

Om ssk inte definierar varför omv åtgärder
utförs, kommer vi för evigt att misslyckas
med att definiera vår yrkesroll.

L CARPENITO

”Att det någonsin skulle komma till generell användning, trots sitt värde, är extremt osannolikt, då dess nyttiga tillämpning kräver mycket tid och innebär en hel del besvär, såväl för patienten som för läkaren på grund av att dess utseende och karaktär är främmande och motsatt alla våra vanor och associationer.”

London Times, 1834

HSLF-FS 2016:40

KAP 5. 5 § VÅRDGIVAREN SKA SÄKERSTÄLLA ATT EN PATIENTJOURNAL, I FÖREKOMMANDE FALL, INNEHÅLLER UPPGIFTER OM

- 1. AKTUELLT HÄLSOTILLSTÅND OCH MEDICINSKA BEDÖMNINGAR,
- 2. UTREDANDE OCH BEHANDLANDE ÅTGÄRDER SAMT BAKGRUNDEN TILL DESSA,
- 3. ORDINATIONER OCH ORDINATIONSORSAK,
- 4. RESULTAT AV UTREDANDE OCH BEHANDLANDE ÅTGÄRDER,
- 5. SLUTANTECKNINGAR OCH ANDRA SAMMANFATTNINGAR AV GENOMFÖRD VÅRD

VAD SKALL JOURNALFÖRAS?

BEDÖMNING - OMV STATUS

ANALYS - OMV DIAGNOS

BESLUT - OMV ORDINATION

HSLF-FS 2016:40

KAP 5. 2 § Vårdgivaren ska säkerställa att uppgifterna i en patientjournal är entydiga. För att försäkra sig om att uppgifterna är entydiga bör vårdgivaren använda följande publikationer, när de är tillämpliga:

- – SOCIALSTYRELSENS TERMBANK
- - ICD-10-SE
- - KVÅ
- - ICF
- - SNOMED CT

VAD SÄGER FORSKNINGEN OM ATT ANVÄNDA ICF FÖR ATT BESKRIVA OMVÅRDNAD

- Van Achterberg, T., Holleman, G., Heijne-Kaales, Y., Van der Brug, Y., Roodbol, G., Stallinga, H.A., Hellema, F. & Frederiks, C.M.A (2005). Using a multidisciplinary classification in nursing: The International Classification of Functioning Disability and Health. *Journal of Advanced Nursing* 49(4), 432-441.
- Müller-Staub, M., Lavin, M.A., Needham. I. & van Achterberg, T. (2007). Meeting the criteria of a nursing diagnosis classification: Evaluation of ICNP, ICF, NAND and ZEPF. *International Journal of Nursing Studies* 44, 702-713.
- Kim, T.Y. & Coenen, A. (2011). Toward harmonising WHO International Classifications: a nursing perspective. *Informatics for Health and Social Care*, 36 (1), 35-49.
- Florin, J., Ehrenberg, A., Ehnfors, M. & Björvell C. (2013). A comparison between the VIPS model and the ICF for expressing nursing content in the health care record. *International Journal of Medical Informatics* 82(2), 108-117.
- Kim, T.Y., Hardiker, N. & Coenen, A. (2014). Inter-terminology mapping of nursing problems. *Journal of Biomedical Informatics* 49, 213-220.
- Florin, J., Strandberg, E., Jansson, I., Ehrenberg, A., Björvell, C. A comparison between the ICNP and the ICF for expressing nursing content in the electronic health record (submitted 2017)

KLASSIFIKATIONER FÖR OMVÅRDNAD PÅ SVENSKA

- North American Nursing Diagnoses Association International – NANDA-I
- International Classification for Nursing Practice - ICNP

NATIONELLT FACKSPRÅK FÖR OMVÅRDNAD

- Dialog med Socialstyrelsen sedan 2013
- Pilotprojekt med mappning av fritext i Nationell informationsstruktur våren 2015
- Validering av svensk översättning av ICNP genom mappning till Snomed CT
- Senaste nytt: ICNP finns med på SoS hemsida
- Målsättning: ett samarbetsavtal om ICNP

NANDA-I

FÖRDEL:

- Pedagogisk bok med tydlig sortering

NACKDEL:

- Licens kostnader
- Enbart ca 200 diagnoser
- Saknar åtgärder (NIC, NOC)

ICNP

FÖRDEL:

- Innehåller ca 800 diagnoser
- Innehåller ca 1000 åtgärder
- Kan postkoordineras relativt lätt
- Gratis för icke kommersiell användning

NACKDEL:

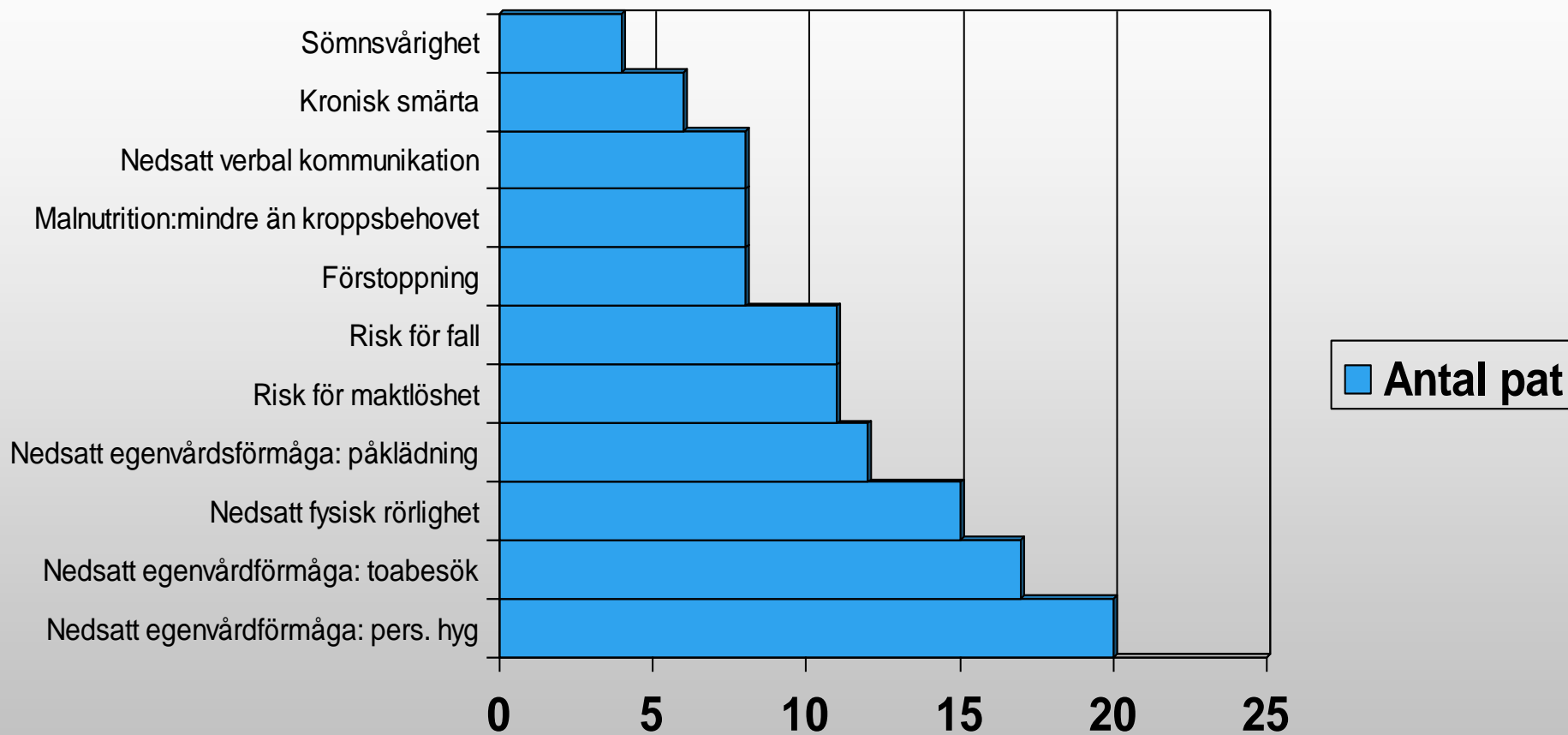
- Enbart lista utan definitioner och kännetecken
- ICN förvaltningen har ont om pengar

DEFINITION (NANDA 1990)

”OVD är en klinisk bedömning avseende **individens, familjens (eller samhällets) reaktion på faktiska eller potentiella hälsoproblem/livsprocesser**. OVD utgör grunden för val av omv åtgärder avsedda att åstadkomma resultat, för vilka **ssk är ansvarig**.”

SYFTET MED OVD

- **Precisera** patientens **individuella behov**, problem eller risker.
- **Motivera omvårdnadsåtgärderna** för vårdgivare, patient, anhörig.
- Identifiera specifika omvårdnadsområden, som utgångspunkter för **forskning**.
- Generera **statistik** för vårdtyngdsmätning, kostnadsberäkning av omvårdnaden.

B-NMDS Nursing Intervention	1988	1992	1995	1998	Ratio
Hygien (antal avtvättningar i säng)	54,2 % 8.1 mio	54,8 % 8.0 mio	59,9 % 8.4 mio	61,2 % 8.2 mio	13 %
Förflyttning	43,7 %	45,9 %	51,4 %	51,7 %	19 %
Trycksårsprofylax (>5ggr/d)	9,4 %	8,5 %	11,8 %	13,0 %	38 %
Utskrivningsplanering	9,5 %	10,2 %	21,8 %	15,5 %	63 %
Intravenöst (IV-dagar) IV-behandling (IV-injektioner/år)	25,0 % 3.5 mio 1.7/d 25.3 mio	28,0 % 4.1 mio 2.0/d 28.8 mio	33,3 % 4.7 mio 2.6/d 36.4 mio	34,7 % 4.7 mio 3.0/d 32.2 mio	24 % 76 %
Blodprovstagning (Antal/år)	20,4 % 3.0 mio	20,3 % 3.8 mio	27,3 % 3.8 mio	27,9 % 3.7 mio	37 %
Isolering (Isolering dagar)	2,7 % 405.046	2,2 % 319.095	3,1 % 437.199	3,3 % 442.171	21 %
Vitala tecken (>2ggr/dag)	24,9 %	23,6 %	25,9 %	28,0 %	12 %
Respiratorbehandling (Antal dagar med resp beh)	1,0 % 148.913	1,1 % 167.000	1,7 % 241.020	1,5 % 235.500	47%
Operationssår behandling <small>Catrin Björvell AB</small>	21,5 %	20,5 %	22,6 %	21,4 %	-1 %
Ortopediska hjälpmedel	5,35 %	5,63 %	5,92 %	5,36 %	0 %

KRITIK MOT OVD

- RISKERAR ATT GE EN SPLITTRAD OCH ATOMISTISK BESKRIVNING AV PATIENTEN

NORBERG 1994

- ÖVERSIMPLIFIERAR SNARARE ÄN TYDLIGGÖR

LÜTZEN OCH TISHELMAN 1996

- BASERAS PÅ ETT REDUKTIONISTISKT SYNSÄTT SOM IDENTIFIERAR PATIENTEN UTIFRÅN PROBLEM, SYMTOM OCH DIAGNOSER

DAHLBERG OCH DREW 1996

ICNP kompendier finns att skriva ut från SOI:s hemsida

<https://www.swenurse.se/Sektioner-och-Natverk/Sektionen-for-omvardnadsinformatik/icnp/icnp-dokument/>

NANDA TAXONOMIN

OVD BESKRIVS MED:

- RUBRIK
- DEFINITION
- KÄNNETECKEN
- RELATERADE FAKTORER

Nedsatt förmåga att hålla fria luftvägar

DEFINITION: Oförmåga att få bort sekret eller hinder från luftvägarna för att upprätthålla fria luftvägar

KÄNNETECKEN: Hostar inte, Ineffektiv hosta, Överflöd av sputa, Främmande andningsljud, Dyspné, m. fl.

RELATERADE FAKTORER:

- extremt mycket eller segt slem pga infektion, inflammation, allergi, hjärt- / lungsjukdom.
- immobilisering, sekretstagnation och ineffektiv hosta pga CNS skada, MS.
- immobilisering pga sedering, spinalanestesi, orkeslöshet, smärta.
- trakeostomi.

ÖVERSÄTTNING AV ICNP

- SEKT FÖR OMVÅRDNADSINFORMATIK
- 5 PERSONER +++
- 4 ÅR HITTILLS....
- LEXIKALT OCH SEMANTISKT
- SOS TERMINOLOG
- MAPPATS MOT SNOMED-CT

ICNP är en sammansatt terminologi för omvårdnad som underlättar utvecklingen av omv begrepp

ICNP INNEHÅLLER

- OMVÅRDNADSDIAGNOSER
- OMVÅRDNADSÅTGÄRDER
- OMVÅRDNADSRESULTAT / MÅLBESKRIVNINGAR

FÖRDELAR...

- En internationell standard som underlättar beskrivning och jämförelse av omvårdnad.
- Förbättrar kommunikation inom omvårdnads-disciplinen och mellan omvårdnad och andra discipliner.
- Främjar att sjuksköterskor reflekterar över sitt eget bidrag till förbättringar av vårdkvalitet.
- Ger information om omvårdnad som kan påverka beslutsfattande, utbildning och policy inom områden för patientbehov, omvårdnadsåtgärder, hälsoeffekter och resursanvändning.

Figure 5. Examples of Composing Nursing Diagnosis, Interventions and Outcomes using the ICNP® 7-AXIS MODEL

7Axes Nursing Process Elements	ACTION	CLIENT	FOCUS	JUDGEMENT	LOCATION	MEANS	TIME
Nursing Diagnosis			Medication Non-adherence	Risk			
Nursing Interventions	Explaining	Family				Treatment Regime	
	Teaching		Side Effect				
	Monitoring		Medication Adherence			Pill Box	
Nursing Outcomes			Medication Adherence	Actual			

OVD: Risk för bristande följsamhet till medicinering.

MÅL: Följsamhet till medicinering

ÅTGÄRDER:

- Förklara behandlingen för pat/familj.
- Undervisa pat/familj om bieffekter
- Övervaka följsamhet med hjälp av dosett.

Subset med
ICNP diagnoser sorterade utifrån VIPS
statussökord

2015 10 13

Sektionen för omvårdnadsinformatik, arbetsgrupp:

Kommunikation

<i>Diagnos</i>	<i>Kod</i>
Kommunikationshinder	10022332
Nedsatt förmåga till kommunikation	10023370
Nedsatt förmåga till verbal kommunikation	10025104
Potential för fungerande kommunikation	10001430
Dysfasi	10029802
Blindhet	10022748
Nedsatt förmåga att höra	10022544
Sänkt vakenhetsgrad	10027165
Förvirring	10023633
Risk för förvirring	10023050
Akut förvirring	10000449
Risk för akut förvirring	10023874
Långvarig förvirring	10000522
Desorientering	10001235

Kunskap/utveckling

<i>Diagnos</i>	<i>Kod</i>
Nedsatt förmåga att hantera regim	10000885
Potential för förmåga att hantera regim	10001448
Nedsatt förmåga hos familj att hantera regim	10000902
Nedsatt förmåga hos samhällsgrupp/samhälle att hantera regim	10000892
Nedsatt förmåga att hantera läkemedelsregim	10022635
Nedsatt förmåga att följa träningsregim	10022603
Nedsatt förmåga att hantera dietregim	10022592
Nedsatt förmåga att bevara hälsa	10000918
Nedsatt förmåga att delta i vårdplanering	10035134
Nedsatt förmåga att ge omsorg	10029621
Nedsatt förmåga att övervaka sjukdom	10029613
Nedsatt förmåga att använda kontinenshjälpmedel	10029569
Nedsatt förmåga att sköta om urinkateter	10029609
Nedsatt förmåga att sköta stomi	10029595
Nedsatt förmåga att hantera peritonealdialys	10029582

Subset av ICNP åtgärder sorterade utifrån VIPS åtgärdssökord

2016 04 11

Version 1.0

Sektionen för omvårdnadsinformatik, arbetsgrupp:

Information/Undervisning	
<i>Åtgärd</i>	<i>Kod</i>
Undervisa familj om förflyttningsteknik	10038550
Undervisa familj om hygienvanor	10038131
Undervisa om förflyttningsteknik	10037461
Undervisa om hygien	10044549
Undervisa om immobilisering	10043504
Undervisa om mobiliseringsutrustning	10037474
Undervisa om prevention av benskörhet	10041470
Undervisa om skötsel av underlivet	10045165
Undervisa om underlivshygien	10043438
Undervisa om avslappningsteknik	10038699
Undervisa om progressiv muskelavslappningsteknik	10040555
Undervisa familj om behandlingsregim	10024656
Undervisa familj om samhällstjänster	10036130
Undervisa närståendevårdare inför operation	10019518
Undervisa skolan om sjukdom	10038226
Demonstrera läkemedelsadministration	10024354
Förevisa subkutan injektionsteknik	10021695
Förklara en händelse eller episod	10007389
Förklara patienträttigheter	10007391

PALLIATIV VÅRD, ETT EXEMPEL

Diagnoser	Kod
Smärta	10023130
Dödsångest	10041017
Sorg	10022345
Sorg i familjen	10038482
Potential för effektiv coping	10001469
Potential för effektiv coping i familj	10001476
Maktlöshet	10001578
Risk för maktlöshet	10015285
Bristande acceptans av hälsotillstånd	10029480
Förnekande	10043850
Nedsatt egenvårdsförmåga	10023410
Dyspné	10029414
Dehydrering	10025808
Risk för stress hos vårdare	10027787

Åtgärder	Kod
Övervaka fysiologiskt status	10012183
Initiera sjuksköterskekontrollerad smärtbehandling	10039808
Initiera patientkontrollerad smärtbehandling (PCA)	10010245
Undervisa om döendet	10026502
Stödja en värdig död	10041254
Stödja religiösa ritualer	10024591
Stödja beslutsfattande i familj	10026462
Administrera läkemedel och infusioner	10001804
Främja förmågan att prata om döendet	10026265
Underlätta sorg	10035958
Bedöma rädsla för döden	10026093
Bedöma sorg	10026103
Bedöma smärta	10026119
Bedöma symtomkontroll	10026161

Classifications

[Family of International Classifications](#)[Family of International Classifications network](#)[Classification of Diseases \(ICD\)](#)[Classification of Functioning, Disability and Health \(ICF\)](#)[Classification of Health Interventions \(CHI\)](#)[Frequently asked questions](#)

International Classification for Nursing Practice (ICNP)

[Share](#)[Print](#)

Purpose/Definition

WHO accepted ICNP within the WHO-FIC to extend coverage of the domain of nursing practice as an essential and complementary part of professional health services. ICNP classifies patient data and clinical activity in the domain of nursing and can be used for decision-making and policy development aimed at improving health status and health care delivery. ICNP can improve communication and statistical reporting practices across health services. ICNP can be used as a classification, in conjunction with other WHO-FIC classifications, wherever such care is provided.

Classification structure

ICNP has a formal foundation that is used to compose and represent diagnoses, interventions, and outcomes in a polyhierarchy. A number of subsets are available to provide precoordinated concepts for select health priorities, including nursing outcome indicators, paediatric pain management, palliative care and partnering with patients and families to promote adherence to treatment.

Administrative status

Creation date: 1996 First as ICNP Alpha version